

**Tomelilla
kommun**

TOMELILLA KOMMUN KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING Nr B 21:01

Kf § 8/2021

Dnr Ks 2020/201

Reglemente för intern kontroll

Antagen av kommunfullmäktige 15 februari 2021, Kf § 8.
Gäller från och med den 1 mars 2021.

Dokumentansvarig politisk instans: Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig tjänsteman: Kommundirektör

Uppföljning: En gång per mandatperiod eller oftare vid behov

Reglemente för intern kontroll

1. Syfte och mål med intern kontroll

Intern kontroll är det samlade begreppet för de strukturer, system, processer och rutiner som bidrar till tydlighet och ordning i syfte att säkerställa att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt. Den interna kontrollen ska även bidra till att Tomelilla kommun inte skadas av oönskade händelser. Den interna kontrollen ska ses som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen i kommunen.

Till detta reglemente finns en handbok för intern kontroll med mer utförliga instruktioner hur arbetet med intern kontroll utförs som ett stöd för verksamheterna i den interna kontrollarbetet.

Styrelsen och varje nämnd ska upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

Ändamålsenlighet och kostnadseffektiv verksamhet innebär att anskaffningen och användningen av resurser ska vara effektiv och ändamålsenlig (att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet). Det innebär även att säkerställa att verksamheten bedrivs och följs upp enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige och nämnd/styrelse beslutat och att de lagar, förordningar, reglemente, policys och regler som är tillämpliga för nämndens verksamhet följs.

Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten innebär att styrelse, nämnder och verksamhetsansvariga ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper och att redovisningen och uppföljningen av verksamhetens prestationer (kvantitet och kvalitet) och ekonomi är rättvisande, tillförlitlig och ändamålsenlig. Vidare ska de ha tillgång till övrig relevant information och rapportering om verksamheten och dess resursanvändning.

Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera omfattar såväl lagstiftning som kommunens policys, riktlinjer och regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

2. Organisation av intern kontroll och ansvar

Det är varje nämnd/styrelse som ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig. I praktiken är det dock i verksamheten som kontrollen utvecklas och genomförs, som en del i det löpande arbetet. Nämnder ska genom sin interna kontroll säkerställa att den egna verksamheten bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar, förordningar, regler och föreskrifter samt Tomelilla kommuns reglemente, budget och övriga styrdokument.

2.1 Kommunfullmäktige

Utifrån revisorernas revisionsberättelser för styrelse och nämnder beslutar kommunfullmäktige om ansvarsfrihet för respektive nämnd.

2.2 Revisorer

Revisorerna granskar på kommunfullmäktiges uppdrag den kommunala verksamheten. De granskar även ansvarstagandet i styrelse, nämnder och beredningar. I revisorernas revisionsberättelse för respektive styrelse/nämnd tillstyrks ansvarsfrihet utifrån gjorda bedömningar där en del är att bedöma om den interna kontrollen som styrelse och nämnder ansvarar för är tillräcklig. De kan med sin granskning bidra till att uppmärksamma brister och driva på förbättring.

2.3 Kommunstyrelsen

I kommunallagen, KL 6 kap. 1§ står det:

”Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalsamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2 - 6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. Lag (2018:569).”

Kommunstyrelsen har alltså det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I det ligger ett ansvar för att upprätta en organisation kring intern kontroll inom kommunen och att tillse att denna utvecklas utifrån kommunens interna kontrollbehov samt att det finns kommunövergripande regler och anvisningar.

I kommunstyrelsens ansvar ligger även att ha uppsikt över att nämnderna har beslutade interna kontrollplaner, att de är baserade på väl genomförda riskanalyser samt att uppföljning sker av interna kontrollplanerna.

Kommunstyrelsen ska bedriva egen intern kontroll på sina verksamhetsområden i enlighet med det som gäller för nämnderna.

Rapportering av beslutade interna kontrollplaner, riskanalyser och uppföljning ska ske till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter göra en bedömning av kommunens samlade system för intern kontroll.

2.4 Styrelse och nämnder

I kommunallagen, KL 6 kap. 6 § står det:

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan.”

Styrelse och nämnder har alltså det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll inom sina verksamheter och ska tillse att en organisation upprättas för den interna kontrollen.

Styrelse och nämnder ska besluta om en intern kontrollplan som är grundad på en riskanalys.

Styrelse och nämnder ska rapportera beslutade interna kontrollplaner, riskanalyser och uppföljning till kommunstyrelsen.

2.5 Förvaltningen

Förvaltningschefen har ansvaret att samordna och driva arbetet med den interna kontrollen inom sin organisation. Förvaltningschefen ansvarar även för att organisera arbetet och etablera rutiner, informera och kommunicera om hur den interna kontrollen ska utföras. Det innebär att förvaltningschefen har ansvar för att se till att delprocesser som riskanalys, riskåtgärder, uppföljning och bedömning genomförs.

Därutöver ska förvaltningschefen etablera en god organisationskultur där intern kontroll ingår som en naturlig del i arbetet och att konkreta regler och anvisningar anpassade till den egna verksamheten utformas för att upprätthålla en god intern kontroll.

Förvaltningschefen är skyldig att **löpande under året bedöma och rapportera** till kommunstyrelsen om hur den interna kontrollen fungerar och hur det interna kontrollarbetet går.

2.6 Chefer

Cheferna på olika nivåer i organisationen har ansvaret att samordna och driva arbetet med intern kontroll inom sin verksamhet. Cheferna ansvarar även för att organisera arbetet och etablera rutiner, informera och kommunicera om hur den interna kontrollen ska utföras. Det innebär att cheferna har ansvar för att se till att delprocesser som riskanalys, riskåtgärder, uppföljning och bedömning genomförs.

Vidare ska cheferna verka för att de dagliga arbetsmetoder som används i verksamheten bidrar till en god intern kontroll och att medarbetarna arbetar mot uppställda mål samt för att det finns en kultur som uppmuntrar till att arbeta med att utveckla och kvalitetssäkra sitt arbete.

Verksamhetscheferna är skyldiga att **löpande under året bedöma och rapportera** till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar och hur det interna kontrollarbetet går.

2.7 Samtliga anställda har ett ansvar att rapportera risker

Samtliga anställda i kommunen, såväl chefer som medarbetare, ska arbeta enligt de regler och anvisningar som har beslutats om intern kontroll. Alla anställda ska skyndsamt rapportera fel och brister i verksamheten till överordnad, som i sin tur ska rapportera vidare uppåt i organisationen så långt det behövs. Syftet med rapporteringen är att rätt beslutsnivå omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksamats. Kan av olika orsaker inte rapportering ske till överordnad eller om inget händer efter rapporteringen, ska rapporteringen ske till nästa överordnad.

3. Riskanalys

Nämnderna, styrelsen och bolagen ska årligen göra en systematiskt genomförd och väl dokumenterad riskanalys kopplad till verksamhetens ansvar och uppdrag. En sådan riskanalys består av:

- Identifiering av risker – kartläggning av vilka risker som finns
- Värdering av risker – bedömning av påverkan och sannolikhet
- Riskhantering – bedömning av åtgärder

Med risk avses sannolikheten för att icke önskvärda händelser inträffar och med väsentlighet avses de politiska, ekonomiska, mänskliga och tekniska konsekvenserna som kan uppstå vid olika händelser.

En ny riskanalys ska tas fram varje år och ska ligga till grund för den interna kontrollplanen som ska antas varje verksamhetsår.

3.1 Riskkategorier

Riskkategorier som kan användas vid identifiering är:

- Omvärldsrisker
- Verksamhetsrisker
- Finansiella risker
- Risker för förtroendeskada
- Bristande efterlevnad av regelverk
- Redovisningsrisker
- Legala risker
- IT-baserade risker

3.2 Värdering av risker

För varje identifierad risk görs en bedömning av konsekvens för verksamheten och sannolikhet för att händelsen ska inträffa. Bedömningen görs utifrån en enhetlig riskvärderingsskala som gäller för hela Tomelilla kommun.

3.3 Dokumentation

Riskanalysen dokumenteras i en kommungemensam mall.

4. Intern kontrollplan

4.1 Upprättande av intern kontrollplan

Nämnderna och bolagen ska inför varje verksamhetsår anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen med en systematiskt genomförd och väl dokumenterad riskanalys som grund.

Risکانالysen ger ett underlag för vilka områden nämnden/styrelsen/bolagen behöver följa upp i den interna kontrollplanen. En avvägning mellan bedömd risk och resursåtgång måste göras.

Planen för den interna kontrollen ska beslutas i nämnden senast under januari månad samt rapporteras till kommunstyrelsen. Bedömningen av hur omfattande denna plan ska vara görs med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämnden har samt risکانalysen.

4.2 Uppföljning av intern kontroll

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden samt till kommunstyrelsen.

Allvarliga brott eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen.

4.3 Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och i de fall behov av förbättringar uppstår, vidta nödvändiga åtgärder.

Åtterrapporering till kommunfullmäktige och revisionen sker i samband med att årsredovisningen för tillsynsåret behandlas i enlighet med separat tidplan. Bedömningen av den interna kontrollen ska ingå i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Kommunstyrelsen ska även hålla sig underrättad om hur den interna kontrollen fungerar i de helägda bolagen.

4.4 Dokumentation

Den interna kontrollplanen och uppföljningen av planen dokumenteras i en kommungemensam mall.